

SỨ MỆNH, TẦM NHÌN VÀ MỤC TIÊU CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN THỐNG KÊ CỦA MỘT SỐ NƯỚC - KINH NGHIỆM ĐỐI VỚI VIỆT NAM

Ban Biên tập

Năm 2010 là năm cuối cùng thực hiện Định hướng phát triển thống kê Việt Nam đến năm 2010 (theo QĐ số 141/QĐ-TTg ngày 21/10/2002), Thống kê Việt Nam (TKVN) sẽ chuyển sang giai đoạn mới, giai đoạn 2011-2020. Do đó cần thiết phải xây dựng chiến lược phát triển phù hợp với tiến trình phát triển chung của đất nước, nhằm đáp ứng nhu cầu thông tin thống kê phục vụ yêu cầu phát triển kinh tế-xã hội thời kỳ 2011-2020 và các năm tiếp theo.

Ngày 02 tháng 03 năm 2010, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 312/QĐ-TTg phê duyệt Đề án đổi mới đồng bộ các hệ thống chỉ tiêu thống kê. Trong quyết định này, Thủ tướng Chính phủ giao Bộ Kế hoạch và Đầu tư (KH&ĐT) xây dựng “Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2025” trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

Thực hiện quyết định nói trên, Tổng cục Thống kê là cơ quan giúp Bộ trưởng Bộ KH&ĐT đã triển khai xây dựng Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2025 (sau đây viết gọn là Chiến lược phát triển thống kê). Theo kế hoạch, Chiến lược phát triển thống kê được xây dựng theo 4 giai đoạn, gồm: Giai đoạn chuẩn bị xây dựng chiến lược; giai đoạn đánh giá thực trạng hệ thống thống kê Việt Nam; giai đoạn xác định sứ mệnh, tầm nhìn và các mục tiêu

phát triển; giai đoạn xây dựng các chương trình hành động, khung giám sát, đánh giá. Dự thảo Chiến lược phát triển thống kê sẽ được trình lên Thủ tướng Chính phủ phê duyệt vào quý II/2011. Tính đến nay, TCTK đã cơ bản hoàn thành giai đoạn 2 (đánh giá thực trạng hệ thống thống kê Việt Nam), đang triển khai giai đoạn 3 (xác định sứ mệnh, tầm nhìn và các mục tiêu ưu tiên phát triển).

Hoạt động xác định sứ mệnh, tầm nhìn và các mục tiêu phát triển là thành phần quan trọng của việc xây dựng chiến lược phát triển nói chung và Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2025 nói riêng. Thông tin Khoa học thống kê trân trọng giới thiệu với quý độc giả tuyên bố sứ mệnh, tầm nhìn và mục tiêu chiến lược phát triển thống kê của một số nước và dự thảo tuyên bố tầm nhìn của thống kê Việt Nam đến năm 2025, với mong muốn nhận được nhiều ý kiến tham gia góp ý để Ban soạn thảo hoàn thiện tuyên bố sứ mệnh, tầm nhìn của thống kê Việt Nam.

SỨ MỆNH

Sứ mệnh trả lời câu hỏi: Hoạt động của chúng ta là gì và tại sao chúng ta tồn tại như một cơ quan hoặc hệ thống (lý do tồn tại của tổ chức trong tương lai là gì?). Sứ mệnh đưa ra cơ sở cho các ưu tiên, chiến lược, kế hoạch và phân công công việc. Tuyên

bố sứ mệnh sẽ mô tả mục đích, khách hàng, sản phẩm hoặc dịch vụ, thị trường, triết lý và công nghệ cơ bản mà hệ thống thống kê sử dụng để xác định tầm nhìn của mình. Tuyên bố về sứ mệnh nên có tính truyền cảm hứng, cung cấp năng lượng, thúc đẩy và khuyến khích cán bộ và các đối tượng khách hàng. Sứ mệnh nên tạo ra sự tương đồng về quan tâm và tạo ra “sự gắn bó chặt chẽ về cảm xúc” và “ý nghĩa của sứ mệnh” cho cán bộ và lãnh đạo của hệ thống thống kê. Đối với hệ thống thống kê nhà nước đặc biệt là cơ quan thống kê trung ương, **sứ mệnh sẽ có xuất xứ từ luật thống kê** hoặc bất kỳ luật pháp nào khác đưa ra quy định cho các hoạt động thống kê.

TUYÊN BỐ SỨ MỆNH CỦA THỐNG KÊ MỘT SỐ NƯỚC

Sứ mệnh của thống kê Jamaica: Cung cấp cho các khách hàng trong nước và quốc tế thông tin thống kê có tính liên quan, kịp thời và chính xác và các dịch vụ kỹ thuật, phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế.

Sứ mệnh của thống kê Uganda: sản xuất, điều phối và phổ biến số liệu thống kê nhà nước nhằm: hỗ trợ các quá trình hoạch định quyết định trong tất cả các lĩnh vực của cuộc sống, thông tin và củng cố các quá trình lập kế hoạch của quốc gia và chính quyền địa phương, cung cấp thông tin phục vụ phân tích và tranh luận chính sách công và giám sát tác động/hiệu quả của các sáng kiến, chính sách và chương trình của chính phủ.

Sứ mệnh của thống kê Đan Mạch: Cung cấp số liệu thống kê công bằng về xã hội làm cơ sở cho nền dân chủ và kinh tế quốc gia.

Sứ mệnh của thống kê Thụy Điển: Cơ quan thống kê Thụy Điển lọc dữ liệu để cung cấp thông tin thống kê cho khách hàng dựa trên việc phối hợp một cách hiệu quả giữa năng lực ứng dụng các phương pháp tiên tiến, hiểu biết rộng trong lĩnh vực thống kê và kỹ thuật hiện đại.

Sứ mệnh của thống kê Phần Lan: Tổng hợp

thông tin thu thập được bằng chuyên môn của mình để cung cấp dịch vụ thông tin và thống kê đáp ứng nhu cầu của xã hội, thúc đẩy việc sử dụng các số liệu thống kê và xây dựng số liệu thống kê chính thức của quốc gia.

Sứ mệnh của thống kê Malaysia: Cung cấp số liệu thống kê quốc gia đảm bảo tính tin cậy và toàn vẹn phục vụ công tác xây dựng kế hoạch phát triển quốc gia thông qua: Phương pháp luận và mô hình thực hành; thường xuyên nghiên cứu và phân tích thống kê; sử dụng công nghệ tốt nhất; nguồn nhân lực sáng tạo và có năng lực.

Sứ mệnh của thống kê Singapore: Chúng tôi cung cấp số liệu thống kê tin cậy, xác đáng và kịp thời để hỗ trợ sự phát triển kinh tế và xã hội tại Sing-ga-po.

Sứ mệnh của thống kê Úc: Chúng tôi hỗ trợ và khuyến khích cơ quan chính phủ và cộng đồng ra quyết định đúng đắn, nghiên cứu và tranh luận thông qua dịch vụ thống kê quốc gia chất lượng cao, đúng mục đích và phù hợp.

Sứ mệnh của thống kê Anh: Nhiệm vụ của chúng tôi là nâng cao hiểu biết về cuộc sống tại Vương quốc Anh và hỗ trợ ra quyết định đúng đắn dựa trên các số liệu phân tích và thống kê độc lập, xác đáng và tin cậy.

Trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết về xác định sứ mệnh của một số tổ chức và nghiên cứu sứ mệnh các cơ quan thống kê một số nước, dự thảo sứ mệnh của Thống kê Việt Nam như sau:

Sứ mệnh của Thống kê Việt Nam

Sứ mệnh của Thống kê Việt Nam là sản xuất và phổ biến thông tin thống kê kịp thời, chính xác, đầy đủ, khách quan, minh bạch và cung cấp các dịch vụ thống kê một cách hiệu quả phục vụ cơ quan Đảng, Nhà nước trong việc đánh giá, dự báo tình hình, hoạch định chiến lược, chính sách, xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và đáp ứng nhu cầu thông tin thống kê của các tổ chức, cá nhân khác.

TẦM NHÌN

Tầm nhìn là một bức tranh tốt về tương lai mong muốn của một tổ chức. Tầm nhìn thường trình bày một bước nhảy lớn từ quá khứ đến hiện tại, trả lời câu hỏi: Chúng ta muốn trở nên như thế nào trong dài hạn, có thể là 5-10 năm tính từ mốc hiện tại? Tổ chức có tham vọng gì trong tương lai?. Lợi ích mà một tầm nhìn mang lại bao gồm tư duy về việc “phá vỡ ranh giới”, xác định mục đích và phương hướng, thúc đẩy sự quan tâm và cam kết, khuyến khích và xây dựng niềm tin cũng như tạo ra lòng trung thành với tổ chức. Tầm nhìn có tầm quan trọng đặc biệt đối với định hướng phát triển lâu dài của bất kỳ một tổ chức hay quốc gia nào.

Alfred A. Montapert đã viết: “Để làm được những điều lớn lao, đầu tiên chúng ta phải biết mơ ước, sau đó trực quan hóa, tiếp theo là lập kế hoạch ... Tin tưởng... Hành động!”.

Khi xây dựng tầm nhìn, nên hỏi các câu hỏi: Tại sao chúng ta cần tầm nhìn? Mục tiêu của tầm nhìn là gì? Chúng ta muốn ai quan tâm đến tầm nhìn? Một tuyên bố về tầm nhìn nên được chuẩn bị để có được bức tranh chính xác. Tuyên bố tầm nhìn nên chính xác, tích cực, gây cảm hứng và tạo ra sự mạnh mẽ. Tầm nhìn nên ngắn gọn, thường không dài quá một hoặc hai câu và nên bao gồm các mục tiêu, giá trị, niềm tin và các kết quả dự kiến.

Một số lưu ý về tầm nhìn: Tuyên bố tầm nhìn và sứ mệnh không phải chỉ là khẩu hiệu và không có mục đích sử dụng. Các tuyên bố này nên tạo ra sức mạnh cho các cơ quan trong các hoạt động được cải tiến đặc biệt là nếu việc quản lý các cơ quan đó “thực hiện những gì mình nói”. Có một số nhân tố “giết chết tầm nhìn” bao gồm tập quán, các nhà lãnh đạo yếu đuối, những người có suy nghĩ cực đoan, những người có tư duy ngắn hạn và “người không nói gì”. Đối thoại tốt có thể giúp giảm tác động/ảnh hưởng của những nhân tố này tới quá trình.

TUYÊN BỐ TẦM NHÌN CỦA THỐNG KÊ MỘT SỐ NƯỚC

Tầm nhìn của thống kê Philippines: Cơ quan thống kê quốc gia là cơ quan cung cấp số liệu thống kê, các sản phẩm và dịch vụ đăng ký dân sự có tầm cỡ thế giới.

Tầm nhìn của thống kê Malaysia: Trở thành một Tổ chức Thống kê tầm cỡ quốc tế vào năm 2020.

Tầm nhìn của thống kê Singapore: Hệ thống thống kê quốc gia chất lượng, toàn vẹn và tính chuyên môn cao.

Tầm nhìn của thống kê Lào: Tăng cường các nhân tố chính để hỗ trợ mạnh mẽ phát triển hệ thống thống kê quốc gia phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế, theo định hướng cơ chế thị trường và chính sách của đảng cầm quyền và chính phủ, hoặc cụ thể hơn là làm cho hệ thống thống kê quốc gia đạt được chất lượng tốt (cho phép cung cấp số liệu thống kê). Đảm bảo cung cấp toàn diện, kịp thời, minh bạch và đáng tin cậy của số liệu thống kê kinh tế xã hội và môi trường chất lượng tốt đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng từ bên Đảng, Chính phủ và những người sử dụng thống kê khác; phục vụ việc giám sát, đánh giá và xây dựng phát triển kinh tế xã hội; và để theo dõi sự tiến bộ của Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ (MDGs) vào năm 2015 và thoát khỏi tình trạng Quốc gia kém phát triển nhất (LDC) vào năm 2020.

Tầm nhìn của thống kê Nam Phi: Nhà cung cấp số liệu thống kê có chất lượng hoàn hảo, cung cấp cho các đối tác, công chúng thông tin thống kê có chất lượng cao.

Tầm nhìn của thống kê Hungary: Cơ quan thống kê trung ương Hungary (HCSO) duy trì những mặt mạnh và những thành tựu của mình sẽ là: (i) Cơ quan đầu ngành thống kê Hungary được thừa nhận ở cấp độ quốc gia và quốc tế, một tổ chức chuyên môn độc lập làm việc một cách hiệu quả và minh bạch. (ii) Kho thông tin thống kê quan trọng

nhất trong nước; sản xuất thông tin và dịch vụ được yêu cầu bởi những người dùng tin một cách kịp thời, có chất lượng tốt, có thể bao hàm được, bảo đảm cơ hội bình đẳng tiếp cận đối với tất cả và là gánh nặng hợp lý đối với những người cung cấp dữ liệu; (iii) Cơ quan cung cấp dữ liệu và sự kiện làm căn cứ đưa ra các quyết định về xã hội, môi trường và chính trị, cải thiện việc phổ biến rộng rãi kiến thức thống kê; (iv) Sử dụng và kế thừa các thực tế tốt nhất về thống kê; (v) Tuân theo các nguyên tắc trong quy tắc hành nghề của thống kê Châu Âu, và là một thành viên tham gia tích cực vào hệ thống thống kê Châu Âu.

Tầm nhìn của thống kê Thụy Điển: Cơ quan thống kê Thụy Điển là đơn vị đạt tiêu chuẩn quốc tế về tinh lọc dữ liệu để cung cấp thông tin thống kê đáp ứng nhu cầu của khách hàng.

Tầm nhìn của thống kê Phần Lan: Trở thành đơn vị dẫn đầu trong lĩnh vực thống kê được quốc tế và quốc gia công nhận về khả năng cung cấp dữ liệu chất lượng cao về chuyên môn và năng lực hợp tác, dịch vụ.

Trên cơ sở nghiên cứu những nội dung cơ bản về xác định tầm nhìn của một số tổ chức và kinh nghiệm xác định tầm nhìn của cơ quan thống kê một số nước, dự thảo tầm nhìn của Thống kê Việt Nam vào năm 2025 như sau:

Tầm nhìn của thống kê Việt Nam đến năm 2025

Tầm nhìn của thống kê Việt Nam là đáp ứng nhu cầu thông tin thống kê trong nước và quốc tế một cách hoàn hảo, và trở thành tổ chức thống kê hàng đầu trong khu vực Đông Nam Á vào năm 2025.

Trên cơ sở xác định Sứ mệnh, Tầm nhìn của Thống kê Việt Nam, bước tiếp theo là xác định các mục tiêu chiến lược. Các mục tiêu chiến lược có mục đích nhằm giải quyết các vấn đề có tính chiến lược và các vấn đề quan trọng đã được xác định trong giai đoạn đánh giá. Các mục tiêu nên có tính sáng

tạo và hướng về tương lai. Các mục tiêu này cần phải được xác định càng rõ ràng càng tốt và SMART (Cụ thể, có thể đo lường được, có thể đạt được, có tính liên quan và có giới hạn thời gian).

Các mục tiêu của thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 như sau:

(1) Sản xuất số liệu thống kê có chất lượng theo tiêu chuẩn quốc tế.

(2) Thực hiện đầy đủ hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia và các hệ thống chỉ tiêu thống kê khác trong Đề án đổi mới đồng bộ các hệ thống chỉ tiêu thống kê (QĐ 312/2010/QĐ-TTg).

(3) Hoàn thiện và mở rộng công tác phổ biến thông tin thống kê và cung cấp dịch vụ thống kê đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng của người sử dụng.

(4) Tạo lập sự tin cậy của người sử dụng về sản phẩm và dịch vụ của thống kê Việt Nam.

(5) Nâng cao tính hiệu quả của thống kê Việt Nam.

(6) Đạt được vị trí cao hơn của thống kê Việt Nam trong cộng đồng thống kê quốc tế.

Trên cơ sở 6 mục tiêu như đã đề cập ở trên sẽ được cụ thể hoá thành các chỉ tiêu và chỉ số cụ thể cho từng mục tiêu. ■

Tài liệu tham khảo:

TCTK. Hội thảo tham vấn xây dựng Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2025.

Secretariat PARIS21, *Aguide to Designing a National Strategy for the Development of Statistics*,

<http://www.brainyquotes.com>